

Drammens Sportsfiskere Vannmiljøutvalget

Vestre Viken HF
3004 Drammen
postmottak@vestreviken.no

den 27.februar 2014

Høringsuttalelse

Til

Idéfaserapport for nytt Vestre Viken sykehus

Flomsikring av arealene på Brakerøyabanken i Drammen og Nøstebanken i Lier.

Vannmiljøutvalget i DS har siden 1985 vært engasjert i lokale plansaker og utbyggingssaker som berører vannkvalitet, adkomst og økologiske forhold langs Drammensfjorden og tilførselselvene. Vi besitter av den grunn mye erfaringsbasert kunnskap, og har nær kontakt med aktuelle forskningsmiljøer.

Et tilbakevendende tema har preget bildet i disse årene: opprydding i giftstoffer, bevaring av naturmangfoldet i strandsoner og gruntvannsområder, utfyllingsproblematikk og hydrologiske forhold mht. stormflo, nedbørsflom og fremtidig havnivå.

Området som nå tenkes bebygd er de store sandbankene utenfor Brakerøya i Drammen og Nøstestranda i Lier. Utløpet av Nøstebekken deler området mellom kommunene. Arealene må av naturlig grunner vurderes som elvebredder, men også som strandsoner i sjø. Vi har siden 1986 hatt fokus på utforming og reetablering av naturelementer i dette området. Vi har detaljkunnskap om både naturforhold, fauna og historiske utbyggingsforhold.

Vi har avgitt en rekke uttalelser om arealbruken i området, og er som frivillig forening ikke engasjert av økonomiske utbyggerinteresser, men stiller vår kunnskap til rådighet for statlige, kommunale og private tiltakshavere når utbyggingsplaner skal utredes og gjennomføres. I denne konkrete saken skulle vi gjerne hatt mer tid og muligheter til å vise arkitektskisser og 3D-fremtillinger av våre løsningsforslag, men har ikke hatt tilstrekkelige økonomiske ressurser til rådighet.

Drammens Sportsfiskere Vannmiljøutvalget

Vi lister opp noen saker som DS/VMU har vært direkte engasjert i, med deltagelse i planarbeid, rehabiliteringsprosjekter, prøveprosjekter og forskningsoppdrag:

*** Oppfylling av Holmen og igjenfylling av Bragernesløpet.**

Inngrep som fjernet 75% av tverrsnittet i flomløpet ble i 1986 utført uten Vassdragsskjønn eller tilsvarende konsekvensanalyse. Vårt engasjement fokuserte på naturmangfold og fare for oppstuvning og flomfare for bydelene oppstrøms Holmen. Kommunedelplanen som ble vedtatt i 1991 gikk for byggeforbud med sikte på å kunne fjerne den omstridte fyllingen når en endelig analyse var gjennomført.

*** Skadeflom i 1987 forbindelse med stormflo og samtidig nedbørsflom.**

Verdier for 250 mill. tapt. Den direkte årsak til det store skadeomfang var reduksjonen av strømningstverrsnittet som følge av utfyllingen i Bragernesløpet året før. Vannmassene ble stuvet opp i byområdene ovenfor for å kunne passere over hindringene ved Holmen.

*** Fylkesmannsprosjekter i kjølvannet av Miljøpakke Drammen** (etter 1991) som gjennomførte miljøoppjustering av elvestrekninger i Drammen og forbedring av friområdene i Lier. (Lierstranda, Tømmerterminalen, Gilhusodden, Engersand og Lahellholmen.) Mange gode miljøtiltak ble gjennomført i samarbeid med kommuner og private nærings og grunneier-interesser.

*** Planforslag om ny jernbanetrasé over Bragernesløpet på steinfylling.**

Tiltaket skulle primært spare NSB for 60 millioner kroner i investeringsmidler til ny bru over Bragernesløpet. Havnemyndigheten støttet planene om igjenfylling som også ville gi nye arealer til flatparkering av biler nedstrøms jernbanebrua. DS fulgte opp saken politisk og formannskapet vedtok i stedet å gå for ny bru over den bredeste del av elveløpet. Bystyret ønsket ikke å redusere strømningstverrsnittet i Bragernesløpet som er elvas flomløp.

*** Høring om ny jernbaneterminal på Holmen.**

Tiltaket ville heve fyllingsnivået for å "løfte" den nye terminalen over flomvann. DS påpekte at tiltaket faktisk ville virke som en demning når det var flom i elva og fjorden var oppstuet av stormflo. Vi påpekte at oppstuvning av vannmasser ved Holmen vil være mest dramatisk for byområder oppstrøms Holmen. DS fikk ingen tilbakemelding på høringsnotatet, men tiltakene er delvis gjennomført og har slik vi ser det svekket byens flomvern.

Drammens Sportsfiskere Vannmiljøutvalget

*** SFT og Fylkesmannen ga tillatelse til deponering av 70.000 kubikkmeter giftige muddermasser i Dramstadbukta i 2004 -2006.**

Fylkesmannen ga først avslag på søknad om dumping. Dette ble overprøvet av SFT, og dumping med splittlekter ble dermed tillatt. DS/VMU så her en trussel mot fjorden og elva som matfat, fordi lekkasje av slike giftstoffer (som tributyltinn – TBT) vil akkumuleres i næringskjeden og ende på vårt middagsbord. Etter en tid trakk Miljøverndepartementet/SFT sin tillatelse til deponering. De forurensete muddermassene ble deretter forsvarlig deponert hos NOAH på Langøya.

Kystverket gjennomførte i samme tidsrom dumping av 140.000 kubikkmeter forurensete masser og 700.000 kubikkmeter rene masser – med splittlekter i Dramstadbukta i indre Drammensfjord. Dette var masser fra terskelsenkningen ved Svelvik.

*** Senkning av moreneterskelen i Svelvik fra 10 til 12 meters dyp.**

DS/VMU advarte mot muligheten for tilførsel av oksygen til dypere områder av indre fjord, på grunn av terskelsenkningen, ville aktivisere gift i sedimentene og føre blant annet til at TBT og andre miljøgifter kunne komme inn i kretsløpet. Tiltaket ble allikevel gjennomført og seinere undersøkelser av miljøgift i fisk viser at fisken nå blant annet er infisert av tinnorganiske forbindelser. Tiltaket ble aldri konsekvensutredet på tross av gjentatte krav om dette fra miljø- og fiskeinteresser.

*** Fylkesmannsprosjekt "Ren Drammensfjord".**

DS/VMU har deltatt i prosjektet, også med dugnadsinnsats. Vi støttet og samarbeidet med GJELSTEN som tok grunneieransvar med tilnærmet full fjerning av masser kreosotholdig tjære/olje – PAH-stoffer både på land og i sjøen. Da vi ønsket samme kvalitet utført av grunneierne for ABB og ROM, ble vi ikke hørt av SFT/Klif. Lokale havne- og næringsinteresser ble hørt. Nye funn av PCB og andre miljøgifter i fisk viser at strengere rensekrav skulle vært gjennomført.

Utbygging av Brakerøyabanken og Nøstebanken

Disse sandbankene var lenge de siste naturlige sandbanker i elvedeltaet og de er med sine naturverdier svært viktige for det økologiske systemet. Når sandbankene nå er oppfylt, gjenstår å finne en modell for utbygging som i best mulig grad ivaretar naturgrunnet og de økologiske systemverdier.

DS/VMU har i sin uttalelse til Liers og Drammens Kommuneplaner fremmet en rekke synspunkter som vi nå vil utdype i samtaler med Vestre Viken og de to berørte kommuner. Vi har også konkrete forslag til arealtiltak og bygningskonstruksjoner som kan utelukke negative konsekvenser av skadeflom, stormflo og samtidig ta høyde for forventet økt havnivå. Vi har også innspill til hvordan det rike fiske og fuglelivet i området kan opprettholdes og styrkes.

Drammens Sportsfiskere Vannmiljøutvalget

Pågående oppfylling er en del av problemet

Mer oppfylling, som foreslått av konsulentselskaper og havnevesen, er en del av problemet, ikke av løsningen. Det er enklere og billigere å omplassere uheldige fyllmasser. Det er derfor påkrevet at utbyggerne evner å tenke alternativt og de må tenke økosystembasert. VMU vil engasjere et team av hydrologer for å beregne de aktuelle tverrsnitt.

Samtidig innebærer løsningene omfattende pæling, fjerning av miljøgifter (infiltrert i gamle fyllmasser) og avbøtende tiltak på Holmen for å redusere faren for at byen oppstrøms Holmen blir oversvømmet av en kombinert stormflo/elveflom.

Slike tiltak haster det med å gjennomføre, helt uavhengig av Vestre Vikens ønske om å bruke arealene til sykehus. Arealene på Holmen og Lierstranda er så verdifulle at de helt sikkert vil bli bebygde. Derfor må de gode løsningene på bordet først som sist.

For å komme et skritt videre med nytt faktagrunnlag, vil vi be om å få utført en uavhengig analyse av strømningstverrsnittet på strekningen Tangen kirke til Jernbanenokken på Brakerøya og tilsvarende på den strekning som innbefatter det mest innsnevrede parti av Bragernesløpet. Ulike faktorer (også den historiske utvikling) må dokumenteres. Dersom et negativt strømningstverrsnitt blir påvist, er det i samfunnets interesse å få klarlagt hvordan trusselen kan fjernes.

Petter Øijord
Leder Vannmiljøutvalget DS

Rolf Nyborg
Leder Drammens Sportsfiskere